

**Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації**

АТЕСТАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

начальник відділу загальної середньої, позашкільної
освіти та ліцензування освітньої діяльності

Кононенко О.Є.

Законодавство

ЗАКОН УКРАЇНИ «Про освіту»

Стаття 50. Атестація педагогічних працівників

1. **Атестація педагогічних працівників** - це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.
2. Атестація педагогічних працівників може бути **черговою** або **позачерговою**. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством.
3. За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються або підтверджуються кваліфікаційні категорії, присвоюються педагогічні звання. Перелік кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.
4. Рішення атестаційної комісії **може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи** у порядку, встановленому законодавством.
5. Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.
6. Положення про атестацію педагогічних працівників, які забезпечують здобуття фахових компетентностей спеціалізованої освіти, затверджуються центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у відповідній сфері.

ЗАКОН УКРАЇНИ «Про дошкільну освіту»

Стаття 32. Атестація педагогічних працівників закладу дошкільної освіти

1. Атестація педагогічних працівників закладу дошкільної освіти незалежно від підпорядкування, типів і форми власності є **обов'язковою** і здійснюється, як правило, один раз на п'ять років відповідно до Типового положення про атестацію педагогічних працівників України, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти.
2. За результатами атестації педагогічних працівників закладу дошкільної освіти визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, встановлюється його кваліфікаційна категорія (спеціаліст, спеціаліст другої категорії, спеціаліст першої категорії, спеціаліст вищої категорії), може бути присвоєно відповідне педагогічне звання вихователям - "Вихователь-методист", а вихователям-методистам - "Старший вихователь", учителям усіх спеціальностей - "Старший вчитель", "Вчитель-методист".

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про позашкільну освіту»

Стаття 25. Атестація педагогічних працівників закладу позашкільної освіти

1. Атестація педагогічних працівників закладу позашкільної освіти незалежно від підпорядкування, типу і форми власності здійснюється, як правило, один раз на п'ять років відповідно до положень про атестацію педагогічних працівників, затверджених відповідними центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у відповідній сфері.

Постанова
Кабінету Міністрів України
від 23 грудня 2015 р. № 1109

ПЕРЕЛІК

**Кваліфікаційних категорій і педагогічних
звань педагогічних працівників**
(Із змінами)

НАКАЗ

Міністерства освіти і науки України

від 09.09.2022 № 805

Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників

1. Затвердити Положення про атестацію педагогічних працівників, що додається.
2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки України від 06 жовтня 2010 року № 930 «Про затвердження Типового положення про атестацію педагогічних працівників», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14 грудня 2010 року за № 1255/18550.
- ...
6. Цей наказ набирає чинності **з 01 вересня 2023 року**

НАКАЗ УКРАЇНИ від 09.09.2022 № 805

Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників

3. Установити, що:

1) кваліфікаційні категорії, педагогічні звання, присвоєні до набрання чинності цим наказом, є дійсними до атестації педагогічних працівників, проведеної згідно з Положенням про атестацію педагогічних працівників, затвердженим цим наказом;

2) педагогічні працівники, які були прийняті на посади до набрання чинності цим наказом, продовжують працювати у закладах освіти та **мають вищу освіту за спеціальностями, що не відповідають навчальним предметам** (інтегрованим курсам, дисциплінам), які вони викладають, або педагогічній діяльності за посадою, **вважаються такими, що мають відповідну посаді професійну кваліфікацію** та атестуються на відповідність займаній посаді з присвоєнням кваліфікаційної категорії та педагогічних звань як такі, що мають відповідну освіту;

3) педагогічним працівникам, які до набрання чинності цим наказом, успішно пройшли сертифікацію і мають чинні сертифікати (один раз протягом дії сертифіката), **проходження сертифікації зараховується як проходження чергової (позачергової) атестації** із присвоєнням наступної (збереженням присвоєної) кваліфікаційної категорії, педагогічного звання;

ПОЛОЖЕННЯ

про атестацію педагогічних працівників

I. Загальні положення

4. Атестація є обов'язковою.

ПОЛОЖЕННЯ

про атестацію педагогічних працівників

I. Загальні положення

2. Це Положення **поширюється** на педагогічних працівників, які здійснюють педагогічну діяльність та посади яких віднесено до педагогічних, згідно з Переліком посад педагогічних та науково-педагогічних працівників, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14 червня 2000 року № 963.

Постанова
Кабінету Міністрів України
від 14 червня 2000 р. № 963

**Перелік посад педагогічних та
науково-педагогічних працівників**
(із змінами)

Посади педагогічних працівників

Посади науково-педагогічних працівників
вищих навчальних закладів
III-IV рівня акредитації

Наказ

Міністерства освіти і науки України

від 26 вересня 2005 р. № 557

**Про впорядкування умов оплати праці та
затвердження схем тарифних розрядів
працівників навчальних закладів, установ
освіти та наукових установ**

Додаток 4

**СХЕМА тарифних розрядів посад окремих категорій педагогічних працівників
навчальних закладів і установ освіти**

Додатки 6, 8, 9

Тарифні розряди встановлюються за наслідками атестації

Постанова

Кабінету міністрів України

від 30 серпня 2002 р. № 1298

Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери

Додаток 2

I. Освіта

Інші навчальні заклади та установи освіти
Керівні та педагогічні працівники

Директор центру професійного розвитку педагогічних працівників	15
Консультант, психолог центру професійного розвитку педагогічних Працівників	14

ПОЛОЖЕННЯ

про атестацію педагогічних працівників

I. Загальні положення

Педагогічним працівникам, посади яких **не передбачають** присвоєння кваліфікаційних категорій за результатами атестації **визначається відповідність (невідповідність) займаній посаді** та у порядку, визначеному законодавством, **встановлюється (підтверджується) тарифний розряд**

ПОЛОЖЕННЯ

про атестацію педагогічних працівників

I. Загальні положення

2. ....

Це Положення **не поширюється** на педагогічних працівників закладів освіти, установ, (далі - заклади освіти), які атестуються відповідно до вимог Закону України «Про професійний розвиток працівників», а також педагогічних працівників закладів спеціалізованої освіти, які забезпечують здобуття фахових компетентностей спеціалізованої освіти (крім наукових ліцеїв).

Закон України Про професійний розвиток працівників

Розділ III. АТЕСТАЦІЯ ПРАЦІВНИКІВ Стаття 11. Атестація працівників

1. Роботодавці можуть проводити атестацію працівників.
2. Категорії працівників, які підлягають атестації, та періодичність її проведення визначаються колективним договором.

Наказ

Міністерства освіти і науки України

від 01.06.2017 р. № 600

(у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584)

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо розроблення стандартів вищої освіти

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

– компетентності, актуальні для конкретної предметної області, які є важливими для успішної професійної діяльності за певною **спеціальністю** на певному рівні НРК

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про повну загальну середню освіту»

Стаття 48. Атестація педагогічних працівників

1. Атестація педагогічних працівників здійснюється відповідно до Закону України "Про освіту" з урахуванням цього Закону та в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Атестація педагогічних працівників закладів спеціалізованої освіти, які забезпечують здобуття фахових компетентностей спеціалізованої освіти, здійснюється відповідно до положень, затверджених центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у відповідній сфері.

2. За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюється або підтверджується кваліфікаційна категорія та може бути присвоєне педагогічне звання. Перелік кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.

Підвищення кваліфікації

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про освіту»

Стаття 54. Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу

1. Педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники **мають право** на:

....

- підвищення кваліфікації, перепідготовку;
- вільний вибір освітніх програм, форм навчання, закладів освіти, установ і організацій, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації та перепідготовку педагогічних працівників;

2. Педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники **зобов'язані**:

....

- постійно підвищувати свій професійний і загальнокультурний рівні та педагогічну майстерність;

Постанова
Кабінету Міністрів України
від 21 серпня 2019 р. № 800

**Деякі питання підвищення кваліфікації
педагогічних і науково-педагогічних
працівників**

(Із змінами)

ПОЛОЖЕННЯ

про атестацію педагогічних працівників

I. Загальні положення

---

8. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників проводиться в міжатестаційний період відповідно до законодавства і є **необхідною умовою атестації.**

Загальний обсяг (загальна тривалість) підвищення кваліфікації визначається **сумарно за останні 5 років перед атестацією** та незалежно від суб'єкта підвищення кваліфікації, виду, форми чи напрямку, за якими педагогічний працівник пройшов підвищення кваліфікації.

НАКАЗ УКРАЇНИ від 09.09.2022 № 805

Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників

3. Установити, що:

4) мінімальний загальний обсяг (загальна тривалість) **підвищення кваліфікації педагогічних працівників (крім педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти), необхідний їм для проходження атестації, становить не менше ніж 120 годин** або 4 кредити ЄКТС упродовж п'яти років;

5) мінімальний загальний обсяг (загальна тривалість) **підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти, необхідний їм для проходження атестації, становить не менше ніж 150 годин** або 5 кредитів ЄКТС упродовж п'яти років.

Атестація керівників

ПОЛОЖЕННЯ

про атестацію педагогічних працівників

I. Загальні положення

12....

Керівник закладу освіти, відокремленого структурного підрозділу, **заступник керівника** закладу освіти, відокремленого структурного підрозділу, які працюють на **посаді педагогічного працівника**, що передбачає здійснення педагогічної діяльності та наявність педагогічного навантаження, **атестується за цією посадою у порядку, визначеному цим Положенням.**

Керівникам закладів освіти, відокремлених структурних підрозділів, їх **заступникам** та іншим педагогічним працівникам, посади яких не передбачають присвоєння кваліфікаційних категорій, за результатами атестації **встановлюється їх відповідність або невідповідність займаній посаді** та встановлюється (підтверджується) тарифний розряд.

ПОЛОЖЕННЯ

про атестацію педагогічних працівників

II. Створення, склад та повноваження атестаційних комісій

3. Керівник (заступник керівника) закладу освіти, відокремленого структурного підрозділу, органу управління у сфері освіти **не можуть головувати** на засіданні атестаційної комісії **у разі проходження ними атестації** відповідно до цього Положення.

8. Атестаційна комісія II рівня приймає рішення про:

- відповідність (невідповідність) керівників підпорядкованих закладів освіти, відокремлених структурних підрозділів **займаним посадам**;
- присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій і педагогічних звань або про відмову в такому присвоєнні (підтвердженні) **керівникам підпорядкованих закладів освіти**, відокремлених структурних підрозділів, **які викладають навчальні предмети** (інтегровані курси).

Атестаційна комісія III рівня приймає рішення про:

- відповідність (невідповідність) керівників підпорядкованих закладів освіти, відокремлених структурних підрозділів **займаним посадам** та **присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій**;
- **присвоєння (підтвердження) педагогічних звань** або про відмову в такому присвоєнні (підтвердженні) **керівникам закладів освіти, підпорядкованих** Міністерству освіти і науки, молоді та спорту Автономної Республіки Крим, **обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям**.

Закон України

Про повну загальну середню освіту

Стаття 39. Обрання, призначення на посаду та звільнення з посади керівника закладу загальної середньої освіти

1. **Керівник** державного, комунального закладу загальної середньої освіти **обирається на посаду за результатами конкурсу.**

Закон України

Про повну загальну середню освіту

---

12. Трудовий договір укладається на шість років. Після закінчення строку, на який укладено строковий трудовий договір, **трудові відносини припиняються** та не можуть бути продовжені на невизначений строк.

З особою, яка призначається вперше, укладається трудовий договір строком **на два роки**. Після закінчення строку дії такого строкового трудового договору сторони мають право продовжити строк дії строкового трудового договору ще **на чотири роки** без проведення конкурсу.

Особа не може бути керівником одного і того ж закладу загальної середньої освіти більше ніж два строки підряд (крім тих, що розташовані в населених пунктах з одним закладом загальної середньої освіти).

Окремі ситуації

ПОЛОЖЕННЯ

про атестацію педагогічних працівників

II. Створення, склад та повноваження атестаційних комісій

---

1. ...

Атестаційні комісії **I рівня** створюються в закладах освіти, відокремлених структурних підрозділах, у яких працює **більше 15 педагогічних працівників** (16)

8. ...

Атестаційна комісія **II рівня**:

...

атестує педагогічних працівників закладів освіти, у яких працює **менше 15 педагогічних працівників**

ПОЛОЖЕННЯ

про атестацію педагогічних працівників

І. Загальні положення

9.

«спеціаліст» присвоюється педагогічному працівникові – без стажу роботи

«спеціаліст другої категорії» присвоюється педагогічному працівникові, який має стаж роботи на посадах педагогічних працівників не менше ніж **три роки**

«спеціаліст першої категорії» присвоюється педагогічному працівникові, який має стаж роботи на посадах педагогічних працівників не менше ніж **п'ять років**

«спеціаліст вищої категорії» присвоюється педагогічному працівникові, який має стаж роботи на посадах педагогічних працівників не менше ніж **сім років**

ПОЛОЖЕННЯ

про атестацію педагогічних працівників

І. Загальні положення

9.

Особи, які не мають педагогічної освіти, але мають стаж роботи в одній із галузей економіки (крім освітньої) та працюють на посадах педагогічних працівників, атестуються як педагогічні працівники без дотримання послідовності на присвоєння кваліфікаційної категорії:

«спеціаліст другої категорії» за наявності не менше **двох років** стажу роботи;

«спеціаліст першої категорії» - не менше **п'яти років**;

«спеціаліст вищої категорії» - не менше **семи років**.

ПОЛОЖЕННЯ

про атестацію педагогічних працівників

І. Загальні положення

---

10. Педагогічне звання **«вихователь-методист»** може присвоюватися музичним керівникам та інструкторам з фізичної культури дошкільних закладів освіти.

(звання було присвоєно при найвищому тарифному розряді за попереднім Типовим положенням про атестацію)

9. **«спеціаліст другої категорії»** для працівників ЗДО освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**, стаж роботи на посадах педагогічних працівників не менше ніж **три** роки.

«спеціаліст першої категорії» для працівників ЗДО освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр** або ступінь вищої освіти **молодший бакалавр (молодший спеціаліст)**, стаж роботи на посадах педагогічних працівників не менше ніж **п'ять** років.

11. Кваліфікаційні категорії та педагогічні звання, **як правило**, присвоюють послідовно.

Порядок проведення атестації

Контрольний термін	Необхідно зробити
20.09	Створення атестаційних комісій I, II, III рівнів
10.10	<p>Чергова атестація:</p> <ul style="list-style-type: none"> - скласти і затвердити список педагогічних працівників, які підлягають черговій атестації в наступному календарному році - визначити та затвердити строки атестації - скласти графік проведення атестації - визначити строк та адресу електронної пошти для подання педагогічними працівниками документів
15.10 (через 5 робочих днів після прийняття рішення)	Оприлюднення на вебсайті інформації, визначеної до 10.10
20.10 (протягом 5 робочих днів з дня оприлюднення інформації)	Право педагогічного працівника подати документи про педагогічну майстерність та професійні досягнення
20.12	Включення педагогічного працівника за його заявою до списку на чергову атестацію (у випадку його відсутності у списку)
20.12	<p>Позачергова атестація:</p> <ul style="list-style-type: none"> - заява про позачергову атестацію (за формою) - скласти і затвердити список педагогічних працівників, які підлягають позачерговій атестації в наступному календарному році - визначити строк та адресу електронної пошти для подання педагогічними працівниками документів
25.12 (через 5 робочих днів після прийняття рішення)	Оприлюднення на вебсайті інформації, визначеної до 20.10
30.12 (протягом 5-ти робочих днів з дня оприлюднення інформації)	Право педагогічного працівника подати документи про педагогічну майстерність та професійні досягнення

01.04	Рішення про результати атестації атестаційними комісіями I рівня
04.04 (упродовж 3-х робочих днів з дати прийняття рішення)	Видача (надсилання на електронну адресу) атестаційного листа педагогічному працівнику (під підпис/підтвердження про отримання)
07.04 (не пізніше 3-х робочих днів з дня отримання документів)	Видання наказу керівником закладу освіти
10.04 (упродовж 3-х робочих днів з дня прийняття наказу)	Передання наказу про результати атестації до бухгалтерії
25.04	Рішення про результати атестації атестаційними комісіями II та III рівня
(упродовж 7-ми робочих днів з дати прийняття рішення)	Подання (надсилання) витягу з протоколу засідання комісії та атестаційного листа
28.04 (не пізніше 3-х робочих днів з дня отримання документів)	Видання наказу керівником закладу освіти